

Muusikaõpetuse ainekava põhikooli 6.klassile

1.Õpieesmärgid

Õpilane:

- 1) tunneb rõõmu nii iseseisvast kui ka ühisest muusikategevusest ja väärtustab musitseerimist;
- 2) teadvustab ja hindab oma muusikavõimeid, arendab neid muusikategevustes –laulmises, pillimängus, omaloomingus ja muusikalises liikumises;
- 3) kuulab süvenenult Eesti ja teiste rahvaste muusikat ning arutleb muusika üle;
- 4) osaleb aktiivselt muusikaloomes, katsetab oma ideid erinevates muusikategevustes ja sobivates digikeskkondades, on püsiv lahendusi otsides;
- 5) suhtub lugupidavalt enda ja kaaslaste loominguksse, põhjendab ning analüüsib oma arvamusi ja valikuid;
- 6) mõistab enda seotust Eesti kultuuripärandiga ja väärtustab laulupidu;
- 7) märkab ja teadvustab kultuurilist mitmekesisust ning suhtub lugupidavalt eri rahvuskultuuridesse;
- 8) leiab muusikainfot eri teabeallikatest ning käitub vastutustundlikult virtuaalmaailmas;
- 9) väärtustab loojat ja loomingut ning on teadlik autoriõigusest;
- 10) väärtustab teadmisi ja oskusi muusikategevustes, rakendades muusikalist kirjaoskust (helivältsed, rütmifiguurid ja pausid: taktimõõdud 2/4, 3/3, 4/4, C ja eeltakt; duur-, moll-helilaad, helistikud C-a, G-e, F-d; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).

2.Õppesisu

Laulmine

- Lauldakse eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule.
- Väärtustatakse ühislaulmist, lauldakse peast II kooliastme ühislaulu: Eesti hümn, „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul), „Majakene mere ääres“.
- Repertuaari valikul arvestatakse ka eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega.
- Tutvustatakse laulu autoreid.
- Pööratakse tähelepanu meloodia puhtale intoneerimisele, arvestades hääle isikupära ja sobivat tessituuri.
- Lauldakse a cappella ja saatena nii kooris, ansambelis kui ka üksikult.
- Rakendatakse lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutatakse laulu õppides relatiivseid astmeid ja absoluutseid helikõrgusi.
- Kinnistatakse õpitud helistikke (C-a, G-e, F-d), seostades neid duur- ja moll-helilaadiga.
- Jätkatakse tutvumist laulupeo traditsiooniga, kaasatakse õpilasi koolikoori.

Pillimäng

- Rakendatakse kehapilli ostinato`des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.
- Mängitakse oma koolis olevatel rütmipillidel, kasutades pillide õigeid mänguvõtteid.
- Esitatakse plaatpillidel meloodiaid, kinnistades absoluutset noodisüsteemi.
- Paigutatakse absoluutsed helikõrgused (tähtnimetused) klaviatuurile ja mängitakse õpitud helistikke ja lihtsamaid meloodiaid klaviatuuril.

Muusikaline liikumine

- Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause.
- Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamaks muusikapala vormi.
- Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga.
- Tutvutakse valikuliselt erinevate maade rahvatantsudega, kasutades nende põhisamme.

Muusikaline omalooming

- Luuakse erinevaid muusikast lähtuvaid tekste.
- Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge, ostinato`sid ning muusikapalu, mida esitatakse üksi või rühmas.
- Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi.
- Digitaalsete rakenduste kasutamine.

Muusika kuulamine

- Uuritakse valikuliselt (nt eesti heliloojad, õpitava maa helilooja(d)) kuulatud heliteose autori loometegevust, kasutades teabe leidmiseks erinevaid infoallikaid. Tutvustatakse infot kaaslastele.
- Tutvutakse muusikateose interpreteerimise võimalustega (töötlus, orkestratsioon, remiks, kaver).
- Tutvutakse valikuliselt Soome, Rootsi, Norra, Läti, Leedu, Poola, Saksamaa, Austria, Suurbritannia, Venemaa muusika traditsioonidega. Arutelude ja vestluste käigus võrreldakse õpitud rahvaste muusikat eesti rahvamuusikaga, nt leitakse erinevusi ja sarnasusi eesti rahvapillidega (pillirühm, kuju, kõla).
- Eesti muusika ajatelje loomine, nt kanda ajatelje ühele küljele laulupeo teekond läbi aja ja teisele eesti heliloojate põlvkondlik järjepidevus või koostada kaks erinevat ajatelge (paberil või digitaalselt). Aleksander Kunileid, Karl August Hermann, Miina Härma, Gustav Ernesaks, Veljo Tormis, Rene Eespere, Alo Mattiisen, Olav Ehala, Rasmus Puur, Pärt Uusberg jt loomingu näitel. Eesti heliloojate põlvkondlik järjepidevus heliloojate Rudolf Tobias, Heino Eller, Eduard Tubin, Arvo Pärt, Lepo Sumera, Jaan Rääts, Erkki-Sven Tüür, Tõnu Kõrvits jt loomingu näitel.
- Kinnistatakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid. Analüüsitakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, antakse kuuldule ja nähtule hinnang ning jagatakse kogemusi kaaslastega.

- Kirjeldatakse ja analüüsitakse kogetud muusikaelamust õpitud oskussõnavara kasutades.

3.Õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt;
- laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule (Suurbritannia, Irimaa, Austria, Ungari, Poola, Saksamaa);
- väärtustab ühislaulmist, laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul), „Majakene mere ääres“ (Ü. Vinter);
- osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
- rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid.

Pillimäng

Õpilane:

- süvendab 5. klassi omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes);
- musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades plokkflöödil ja/või väikekandelil või muul meloodiapillil; rakendab pillimängus digivõimalusi;
- seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga;
- rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas;
- väljendab liikumise kaudu Eesti ja teiste maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse;
- rakendab liikumises muusikateadmisi.

Muusikaline omalooming

Õpilane:

- julgeb loomeideedega katsetada ning eksida; on lahendusi otsides püsiv ja järjekindel;
- loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas;
- improviseerib astmemudelitele tuginedes;
- loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne);

- uusi kateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.

Muusika kuulamine

Õpilane:

- kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades;
- tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi;
- otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite ja kodukoha loomeinimeste loometegevust ning tutvustab seda kaaslastele;
- analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega;
- rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust.

Põhimõisted: piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, diminuendo, ritenuto, accelerando, largo, andante, moderato, allegro, duur, moll, tempo, metronoom, meloodia, helistik, toonika, paralleelhelistik, diees, bemoll, bekarr, folkloor, vanem rahvalaul ehk regilaul, uuem rahvalaul, regivärss, algriim, lõppriim, regilaulu liigid, muusikal.

3.Hindamine

Hindamise eesmärk muusikas on toetada õpilaste arengut, innustada õpilasi leidma isikupäraseid ideid ja loovaid lahendusi ning suunata neid sihikindlalt õppima; suunata õpilaste enesehinnangu kujunemist, tekitada neis muusika- ja kultuurihuvi ning luua alus elukestvatele muusikaharrastusele; juhtida ja toetada õpilasi haridustee valikul muusika valdkonnas.

- Kujundav
- Jooksev
- Kokkuvõttev (poolaasta, aasta)

Jooksva hindamise puhul õpilasel peab olema mitte vähem kui .3 jooksvat hinnet, mille alusel moodustab poolaasta lõplik hinne.

Jooksev hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente

- Laumist
- Pillimängu
- Muusikalist liikumist
- Omaloomingut
- Muusika kuulamist
- Hinded suulise vastuse eest
- Hinded kirjaliku küsitluse alusel
- Õpilase aktiivsus

Igal poolaasta viiakse läbi tunnikontrollid, iseseisvad tööd, kontrolltööd.
Aastahinne tuleneb poolaasta koondhindest.

Hindamiskriteeriumid

TASE	LAULMINE
5	Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili; laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule. Esitus on veenev ja enesekindel.
4	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.
3	Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.
2	Veel harjutamist vajav. Väga kehv. Õpilane laulab mitterahuldavalt ja vead on selgelt kuulda. Esinemine ei edasta laulu sõnumit. Õpilane ei tule laulu esitamisega toime.
TASE	PILLIMÄNG
5	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, väga heal tasemel, veatult.
4	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, heal tasemel, esineb väiksemaid eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).
3	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, rahuldaval tasemel, esineb puudusi ja vigu (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).
2	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel mitterahuldaval tasemel, esineb olulisi puudusi ja vigu. Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülalkirjeldatud õpitulemustest.
TASE	MUUSIKALINE LIIKUMINE
5	Õpilane tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; tantsib eesti laulu- ja ringmänge; Õpilane omab õpitud materjalist väga häid teadmisi.
4	Õpilane tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; tantsib eesti laulu- ja ringmänge heal tasemel.
3	Õpilane tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, tantsib ringmänge; Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.
2	Õpilane tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, tantsib ringmänge ebapiisavalt.
	MUUSIKALINE OMALOOMING
5	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid sobivate muusikaliste väljendusvahenditega, võimetekohaselt, selgelt, kindlalt ja arusaadavalt.
4	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, arusaadavalt, heal tasemel.
3	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, mõningal määral, esineb puudusi ja vigu.
2	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid ebapiisavalt, esineb olulisi puudusi ja vigu. Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülalkirjeldatud õpitulemustest.
	MUUSIKA KUULAMINE
5	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt (kasutades muusika oskussõnavara). Õpilane kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid; tunneb ja eristab eesti ja teiste maade rahvamuusikat, teab Eesti laulupidude traditsiooni; Õpilane omab õpitud materjalist väga häid teadmisi.

4	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral (kasutades küllaldast muusika oskussõnavara). Õpilane kuulab ja eristab heal tasemel muusika väljendusvahendeid; tunneb ja eristab eesti ja teiste maade rahvamuusikat, teab Eesti laulupidude traditsiooni.
3	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral (kasutades vähest muusika oskussõnavara). Õpilane kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid; tunneb ja eristab eesti ja teiste maade rahvamuusikat, teab Eesti laulupidude traditsiooni rahuldaval tasemel, esineb puudusi ja vigu.
2	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.

5.Õppekirjandus:

Anu Sepp, Hele-Mall Järv Muusikaõpetus 6. klass

Heli Roos Muusikaõpik 6. klassile

Kädi Härma, Maia Muldma Muusikamaa lood 6. klassile muusikaõpetus

6.Õppevahendid:

muusika tegevusteks ettenähtud teisaldatava mööbliga piisavalt ventileeritav ruum;

klaver; projektor; muusikakeskus; arvuti; muusika pillid.